



REPUBLIKA SLOVENIJA  
DRŽAVNI SVET

*Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano*

Številka: 322-01/15-6/  
Ljubljana, 9. 11. 2015

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

**M n e n j e**

**k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2014**

Komisija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 31. seji 9. 11. 2015 obravnavala Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2014 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija se je **seznanila** s poročilom.

Predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so podrobno predstavili poročilo, iz katerega izhaja, da je bil leta 2014 obseg kmetijske proizvodnje večji, cene kmetijskih proizvodov in proizvodnih vložkov nižje ter dohodki v kmetijstvu precej višji v primerjavi z letom poprej. Skupno število kmetijskih gospodarstev se je zmanjšalo za 3 % (na 72.400), povprečna velikost kmetijskih gospodarstev pa se je povečala na 6,6 ha kmetijske zemlje v uporabi (leta 2010 6,4 ha), obseg kmetijske proizvodnje se je v primerjavi z izjemno neugodnim letom 2013 (suša) povečal za 9 %, pri čemer je bil obseg rastlinske pridelave večji za 16 %, obseg živinoreje pa se je povečal za okoli 2 %. Proračunska izplačila iz državnega proračuna, povezana s kmetijstvom (351 milijonov EUR), so bila v letu 2014 za 7 % manjša kot leto poprej, pri čemer so se izplačila iz državnih sredstev zmanjšala za 11 %, sredstva iz proračuna EU pa za 5 %. Skupna blagovna menjava agroživilskih proizvodov se je povečala za 5,3 %, pri čemer je bil izvoz večji za 9,6 %, uvoz pa za 3,3 %. Živilskopredelovalna industrija je povečala obseg industrijske proizvodnje za dobrega pol odstotka, kar je občutno manj, kot je bilo povprečje rasti predelovalne industrije (+4,2 %). V letu 2014 ni bilo večjih sprememb v kmetijski politiki. Neposredna plačila v kmetijstvu so se izvajala po enaki shemi kot v letih 2012 in 2013, ko so bile uveljavljene zadnje spremembe iz vmesnega pregleda SKP.

Področje gozdarstva je bilo v preteklem letu zaznamovano z največjo ujmo v slovenskih gozdovih – z žledolomom, v katerih je bilo po podatkih Zavoda za gozdove poškodovanih dobrih 9 mio m<sup>3</sup> lesa. Iz tega razloga se je posek v preteklem letu povečal za 62 % in je dosegel 103 % možnega poseka po gozdnogospodarskih načrtih. Večjemu poseku je na eni strani sledil padec cen lesa, hkrati se je povečal odkup lesa (predvsem industrijskega lesa) slovenske lesnopredelovalne industrije, izvoženega pa je bilo 2 mio m<sup>3</sup> lesa v tujino, predvsem v Avstrijo (hlodovina) in Italijo (les nižje kakovosti za celulozo in kurjavo). Izpostavljeno je bilo, da se na področju EU letno poseka 470 mio m<sup>3</sup> lesa. V

letu 2014 je bilo za redno financiranje in sofinanciranje nalog, ki jih določa Zakon o gozdovih, izplačanih 22,3 milijona EUR javnih sredstev, kar je odstotek manj kot v letu 2013, za odpravo posledic žleda in snega pa je Vlada namenila dodatna sredstva iz proračunskih rezerv. Podatki o odstrelu in izgubah v letu 2014 so podobni kot v predhodnem letu.

V letu 2014 so slovenski morski gospodarski ribiči iztovorili okoli 254 ton svežih ribiških proizvodov, kar je 7 % več kot v letu 2013. Vzreja morskih rib in mehkužcev (marikultura skupaj) se je v letu 2014 glede na leto 2013 povečala za 28 %. V okviru pristočnega ribolova na morju je bilo ujetih 6,2 tone rib, kar pomeni 33 % manj kot v letu prej. V Sloveniji je v celinskih oziroma sladkih vodah dovoljen le pristočni oziroma rekreacijski ribolov. V letu 2014 je bilo v ribogojnicah vzrejenih 945 ton sladkovodnih rib, kar je 12 % več kot leto prej. V letu 2014 so bila sredstva za informacijski sistem ribištva namenjena za nadgradnjo informacijskega sistema za elektronsko izpolnjevanje in pošiljanje ladijskih dnevnikov ter za mesečna plačila signala za satelitski nadzor ribiških plovil, Zavodu za ribištvo Slovenije pa je bilo zagotovljeno financiranje javne službe na področju ribištva.

Predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju: KGZS) je poudaril pomembnost tovrstnih poročil, saj lahko z daljšo časovnico spremljamo trende oziroma kazalce. Dejstvo je, da na dohodkovni položaj kmetijstva v največji meri vpliva fizični obseg pridelave (odvisnost od narave) in prireje ter na drugi strani cenovna razmerja v posameznih panogah oziroma trendi odkupnih cen in stroški pridelave oziroma prireje, ki so odvisne od tržnih razmer na globalnem trgu. To je predvsem vidno v panogah intenzivnega prestrukturiranja, npr. pri prireji mleka. V poročilu je s posebno tabelo predstavljena tudi stopnja samooskrbe, ki se je v letu 2014 povečala pri večini kmetijskih proizvodov, kar pa je predvsem posledica ugodnih vremenskih razmer in s tem fizičnega obsega proizvodnje. Podatek o visoki stopnji samooskrbe pa še ne pomeni, da so ti pridelki v celoti namenjeni slovenskemu potrošniku (npr. polovica surovega mleka se izvozi). Torej podatek o stopnji samooskrbe kaže na nek potencial in ne na dejansko dostopnost pridelkov slovenskemu potrošniku. Podatek o pospeševanju pridelave vrtnin kaže, da so bile aktivnosti na tem področju (veliko aktivnosti je potekalo tudi v okviru KGZS) pozitivne, saj se je povečala tako poraba kot pridelava zelenjave. Za ukrepe kmetijske politike so se izplačana sredstva iz državnega proračuna v primerjavi z letom 2013 znižala za 7%, kar je po mnenju KGZS zaskrbljujoče, še posebej zato, ker je bilo izplačanih manj sredstev predvsem na področju sofinanciranja zavarovalnih premij, ki predstavljajo pomemben mehanizem za zmanjšanje tveganj v kmetijstvu.

V razpravi so člani komisije ugotovili, da je poročilo obsežno in natančno ter vsebuje precej optimistične podatke, čeprav je slika v praksi včasih nekoliko drugačna. Pri tem so izpostavili področje gozdarstva, kjer se je sicer obseg poseka povečal za 62 %, kar pa ni imelo bistvenega finančnega učinka, saj je šlo večinoma za sanitarno sečnjo, pri čemer so cene lesa po maju 2014 izrazito padle, v letu 2015 pa so zaradi posledic škode napada lubadarja še nižje, kar bo verjetno razvidno iz poročila za letošnje leto. Ponovno so izpostavili, da je treba dati lesu večji poudarek, predvsem v smislu ponovnega zagona slovenske lesnopredelovalne industrije in s tem surovini, ki jo imamo v velikem obsegu, dodati dodano vrednost v Sloveniji. Da je to mogoče, kažejo tudi pozitivni rezultati novih lesnopredelovalnih centrov.

Člani komisije so opozorili na trend zaraščanja kmetijskih zemljišč, saj naj bi se letno zarastlo kar 5.300 ha kmetijskih zemljišč (dnevno se opusti 15ha obdelovalnih kmetijskih površin) in s tem zmanjševanje sposobnosti samooskrbe s hrano. Iz poročila tudi izhaja, da se zmanjšuje število kmetijskih gospodarstev, povprečna velikost kmetijskih gospodarstev pa se ni bistveno povečala. Ti trendi so lahko tudi posledica padca

odkupnih cen (npr. pri mleku) ter znižanja subvencij v globalu. Nerazumljivo se tudi zdi, da ob nižanju odkupnih cen ostajajo maloprodajne cene za potrošnika enake ali so celo višje, npr. pri mleku in mlečnih izdelkih. Izpostavljeno je bilo tudi vprašanje smotrnosti subvencijske kmetijske politike, ki omogoča lastnikom kmetijskih zemljišč možnost pridobitve subvencij, četudi se s kmetijstvom dejansko ne ukvarjajo. Kazalo bi razmisliti o možnosti, da so do subvencij upravičeni zgolj tisti, ki kmetijske površine dejansko obdelujejo.

Člane komisije je zanimalo, če je v stopnjo samooskrbe z zelenjavo zajeto tudi t. i. vrtičkarstvo. Dejstvo je, da se vse več ljudi ukvarja z vrtnarstvom oz. vrtičkarstvom in si prideluje zelenjavo, katere obseg ni nezanemarljiv, vendar jih statistika ne zajame. Razlogi za pridelavo so različni, med drugim to terja tudi ekonomska stiska posameznih gospodinjstev. Člani komisije ugotavljajo, da je na splošno zaznati pozitiven trend odnosa slovenskega potrošnika do domače oziroma lokalne pridelave, kar je tudi posledica promocije porekla pridelkov.

Člani komisije menijo, da v poročilu manjka pregled dosežkov v kmetijstvu po panogah glede na zastavljene cilje kmetijske politike v Strategiji za izvajanje resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020.

\* \* \*

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Cvetko Zupančič.

Predsednik  
Cvetko Zupančič, l.r.